

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 203. — ŠTEV. 203.

NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 30, 1921. — TOREK, 30. AVGUSTA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

KONFERENCA GLEDE NEZAPOSLENOSTI

PREDSEDNIK HARDING BO NAJBREŽ V KRATKEM SKLICAL. KONFERENCO, KI SE BO PEČALA S PEREČIM VPRAŠANJEM NEZAPOSLENOSTI.

Washington, D. C. 28. avgusta. — Trgovski tajnik Hoover je danes objavil, da bo predsednik Harding v kratkem sklical narodno konferenco glede nezaposlenosti in da je naprosil v zvezi s tem trgovski department, naj odredi vse potrebno.

Namen te konference bo doložen: — odpravi sedanjemu položaju glede nezaposlenosti, da se skrbi na minimum trpljenje tekom zimskih mesecev ter dovesti nadalje do boljše spoznanja med delodajalci in delavci.

Zadnja poročila izjavljajo, da je približno pet milijonov ljudi v vrstah nezaposlenih. Nekatera to delovski department, dočim so druga posledica preiskav, katere so vzporedile delavske organizacije ter industrije kot take.

Domneva se, da ni bilo do sedanjega časa opaziti dejanskega trpljenja med nezaposlenimi, vendar pa izjavljajo nekateri vladni uradniki, da prihaja čas, ko bodo nezaposleni porabili svoje prihranke in da bo prišlo vsled tega v zimskih mesecih do akutnega trpljenja, če se ne bo do tedaj na ta ali oni način odpravi položaj.

Na konferenci bodo zastopani vlada, kapital in delo. Čeprav bo glavni predmet konference položaj glede nezaposlenosti, se bo vprizorilo tudi poskus, da se premotri razmere, ki direktno ali indirektno povzročajo nezaposlenost.

Obvestilo tajnika Hooverja se glasi:

— Predsednik je sklenil sklicati v Washingtonu narodno konferenco glede nezaposlenosti ter dal trgovskemu departmentu naročilo, naj izdela načrte za to konferenco. Osojbe bo sestavljale tako, da bo zastopalo celo deželo in da bo obsegalo zastopnike vseh velikih industrij. Trgovski department bo sodeloval z delavskim departmentom glede zastopstva dela kot takega.

— V interesu stvari je, da bo število vdeležencev kar najbolj mogoče omejeno.

— Čeprav je položaj v industrijah vedno boljši, je vendar najti gotove vrste delavcev, ki bodo do prihodnje zime izpraznili svoje prihranke, če ne bodo med

tem dobili dela. Neumljivo je, da bi mogla Amerika dovoliti trpljenje med onimi, ki so voljni delati ko je vendar v deželi dosti živil, obleke, stanovanj in kuriva. Treba je odrediti vsled tega vse potrebno, da se prepreči tako trpljenje.

Pričakovati je, da bo približno v desetih dneh izdelan načrt, ki bo nato predložen predsedniku v odobrenje.

Trgovski department je v zadnjem času proučeval položaj glede nezaposlenosti. Zastopniki mnogih industrij so bili pozvani v Washington, in informacije, katere so podali, bodo predstavljale koristen material na bodoči konferenci glede nezaposlenosti.

SEDEM AMERIŠKIH POMOŽ. NIH DELAVCEV V MOSKVI.

Moskva, Rusija, 29. avgusta. — Sedem članov ameriške pomožne administracije, katerim na čelu je Filip Carroll iz Portland, Oregon, je dospelo danes popoldne s parom, ki so ga odpravili iz Moskve, da organizirajo delo za pomoč stradalajočim Rusom.

Dr. Fridtjof Nansen, znani raziskovalec ter E. A. Frick, ki predstavljata Mednarodni Rdeči Križ, sta podpisala danes pogodbo z Leonom Kamenovom, načelnikom ruskega komiteja za odpravo stradalajočim. Besedilo pogodbe je skoraj istovestno z besedilom pogodbe, katero je sklenila Ameriška pomožna administracija z boljševiško vlado.

Takoj po podpisu pogodbe je odpotoval dr. Nansen proti Rigi.

PET MAJNERJEV USTRELJE. NIH.

Logan, W. Va., 28. avgusta. — V bližini Sherpses, W. Va., je izval oddelek državne policije pod poveljstvom kapitana Brockusa boj s premogarnji. Pet premogarnjev je bilo ustreljenih, veliko drugih pa ranjenih. Boj se je vnel zatem, ko so hoteli policisti aretirati petnajst premogarnjev.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se p. tom naše banke izvršujejo po niski ceni, zanesljivo in hitro (Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Raspodilja na sadnje pošte in isplačuje "Kr. poštni čakovni urzd" in "Jadranske banke" v Ljubljani.	
300 kron \$ 2.05	1,000 kron \$ 6.30
400 kron \$ 2.75	5,000 kron \$31.50
500 kron \$ 3.40	10,000 kron \$62.00

ITALIJA IN ZASEDNO OZEMLJE:

Raspodilja na sadnje pošte in isplačuje "Jadranske banke" v Trstu.	
50 lir \$ 2.50	500 lir \$24.00
100 lir \$ 5.20	1000 lir \$48.00
300 lir \$15.00	

NEMŠKA AVSTRIJA:

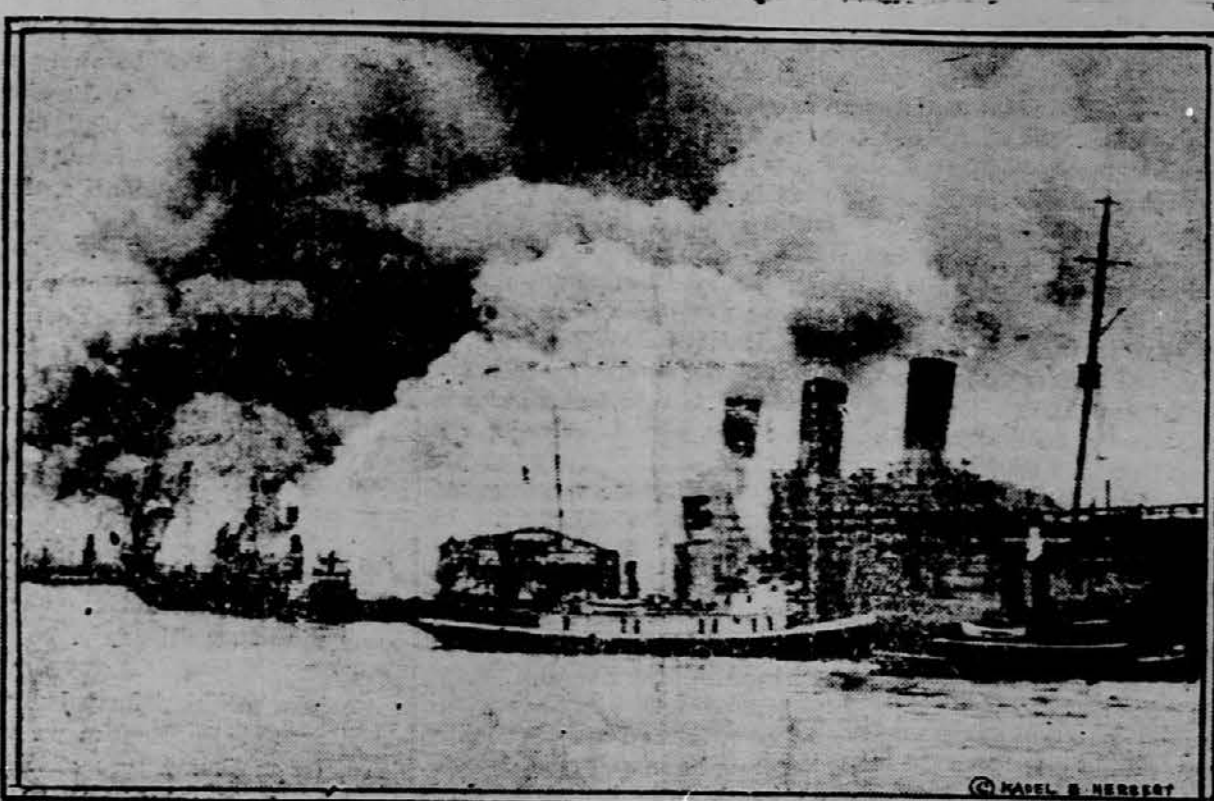
Raspodilja na sadnje pošte in isplačuje "Adriatske Bank" na Dunaju.	
1,000 nemško-avstr. kron \$ 1.60	
5,000 nemško-avstr. kron \$ 6.50	
10,000 nemško-avstr. kron \$13.00	
50,000 nemško-avstr. kron \$60.00	

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsaj pri Mi računamo po ceni istega dne ko nam pošlani denar dospj v roke

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo sajzamo izvrševanje ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se ne ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Frank Saksor State Bank
82 Cortlandt Street, New York

Prerjani teden je bil izkurnil v habokenskem pristanišču grozen požar, ki je povzročil nad petnajst milijonov dolarjev škode. P. žarna bramba je le s težavo rešila največji parnik na svetu bivi "Vaterland".

GRŠKA ARMADA PORAŽENA

TURŠKI NACIONALISTI SO ZADALI GRŠKIM ČETAM KONŠTANTINA PRI SAKARIJI OBČUTEN PORAZ — DESNO KRILLO GRKOV ODREZANO.

Carigrad, Turčija, 28. avgusta. — Po bojih, ki so trajali tri dni, so Turki prisilili Grke, da so se umakali umakniti nazaj preko Sakarija reke v Mali Aziji. Grki so izgubili veliko število ljudi, dosti vojnega materiala ter živil.

Celi načrt kampanje, katerega so napravili Grki, je bil začasno ustavljen.

Grki sami izjavljajo, da jih je porazila v resnici puščava, ker je manjkalo pitne vode. Razen tega pa je došlo ljudi zbolelo na malarijo.

Vsa znamenja kažejo, da bodo nadaljne aktivne operacije tako Grkov kot Turkov ustavljene za par tednov vsled pomanjkanja vode. Grki si na vse načine prizadevajo, da zakladajo svoje čete s potrebno vodo ter pošiljajo na fronto na tisoče sodov vode s pomočjo avtomobilov. Turki, ki trpe vsled uspešnosti grškega transportnega sistema, ponujajo nagrade do \$1000 onemu, ki bi ujel ali ubil kakega šoferja, ki prevaja vodo.

Paris, Francija, 28. avgusta. — Desno krilo grške armade, ki je napadalo Turke ob Sakarija reki v Mali Aziji, je bilo poraženo ter popolnoma odrezano od glavnega dela grških čet, s soglasno s poročili, katera je poslal iz Carigrada poročevalec lista L'Information. V poročilu se dostavlja, da je cela grška armada stavljena s tem v zelo težaven strateški položaj: Turki ne prestopajo napadajo ter kaže vse, da imajo dosti municije na razpolago.

Athene, Grška, 28. avgusta. — V oficijelnem poročilu glede vojaškega položaja v Mali Aziji se glasi, da so organizirali Turki ob-

rambno črto ob Bursak in Sakarija reki, v bližini starodavnega Gordija.

USODNE POSLEDICE POLITIČNEGA UMORA

Politični položaj kot se je razvil vsled umora Erzbergerja, povzroča nemški vladi velike skrbi.

Berlin, Nemčija, 29. avgusta. Na kabinetni seji, ki se je sestala danes, se je razpravljalo o političnem položaju dežele, ki postaja od dne do dne slabši. Predsednik Ebert je predsedoval zasedanju kabineta, kojega sklepi bodo največje važnosti za nadaljne razvoje v Nemčiji.

Umor Matije Erzbergerja je predstavljal iskro, ki je zanelila požar, ki se je že dolgo časa pripravil in kabinet je prišel do prepričanja, da se na njo v izvanredno težavnem položaju.

Glavna stvar, s katero se mora pečati kabinet, predstavlja stališče socialističnih in komunističnih strank ki zahtevajo, naj se zatre s silo vsa delovanja in vse mahinacije pan-germanov. Listi socialističnih in radikalnih strank opozarjajo na številna zborovanja, ki so se vršila v zadnjem času in kojih namen je bil izključno propagirati in širiti idejo povratka starega reda v Nemčiji. Vse tozadevne demonstracije so zavzele značaj proti-republikanskih prireditvev.

Nemška vlada se mora v par dneh odločiti, če bo sklicala nemški državni zbor pred 27. septembrom, kot je bilo določeno ob času, ko se je nemški parlament odgodil. Kancelar Wirth je proti sklicanju parlamenta pred določenim časom, ker se boji, da se bo vnela debata glede mirovne pogodbe, sklenjene med Združenimi državami in Nemčijo, še predno bi bila ta mirovna pogodba odobrena od senata Združenih držav. Vlada bi ne mogla preprečiti take debate vspricho napetega političnega položaja, ki je posledica umora Erzbergerja.

Če bi se nemški parlament sestal pred določenim časom, je gotovo, da bi se nacionalistični krogi poslužili te prilike ter napadli vlado, ker je sprejela paragraf 231. mirovne pogodbe, s soglasno s katerim priznava Nemčija, da je odgovorna za izbruh svetovne vojne.

POLOŽAJ V BARANJI IZVANREDNO NAPET

Položaj v Baranji je tako napet, da je pričakovati mednarodnih zapletljajev.

Washington, D. C., 29. avgusta. Položaj v Baranji je tak, da bo povzročil svetu nadaljno reško vprašanje, — se glasi v nekem bulletinu, katerega je izdala Narodna zemljepisna družba. — Razprava se tiče onega dela Madžarske, ki se hoče odločiti od nje ter ustanoviti svojo lastno vlado.

Položaj, ki se je razvil v Baranji, — se glasi v tem poročilu, — ni izključno posledica zadnje svetovne vojne. Korenike zadrege tiče veliko globlje. Jugoslovani, ki so sedaj združeni v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, so bili lastniki pretežne večine sedanje nemške republike so navalile na deželo divje mongolske čete Madžarov, ki so prišle nekje iz centralne Azije.

Sree in središče stare slovanske sile se je nahajalo med Dravo ter Blatnim jezerom, kateremu pravijo Madžari v svojem spakredanem jeziku. Balatom. V teku stoletij pa se je Madžarom s pomočjo napadov in požigov posrečilo pregnati Slovence proti jugu in zapadu. Povsem naravno je, da je bila posledica tega veliko sovraštvo med obema plemenoma. Mura in Drava sta postali plemenski ali narodnostni meji na razdaljo 15 milj, a mirovna konferenca je priznala Jugoslovonom tudi ozemlja onstran Drave in Mure. Večji del Baranja okraja pa je ostal v rokah Madžarov in s tem je bila stvorjena neke vrste jugoslovanska irendenta v teh krajih.

Čeprav je bil Baranja okraj središče jugoslovanskega življa koncem starega veka in v pričetku Srednjega veka, in čeprav ostaja še sedaj pretežni del prebivalstva tega okraja iz Jugoslovancev, vsebuje vendar ta okraj zgodovinska mesta, ki so tesno spojena z zgodovino Ogrske, — kot je na primer bojno polje pri Mohacu. Na tem bojnem polju so leta 1526 Turki porazili "ogrsko" armado, nakar so zasedli Budo ter vladali deželi skoro stoletje in pol. Na istem bojnem polju pa so Ogrji porazili leta 1687 Turke ter se na ta način oprostili turškega jarma.

Prebivalci Baranje, tudi oni madžarskega izvora, so za voljo čitav štiri stoletja pristašev irske republikanske stranke. Danes so obvestili vlado, naj jih jutri izpusti, če ne, da bodo začeli s stradalno stavko.

NEMŠKA VLADA PROTI KOMUNISTOM.

POLICIJA JE STRELJALA NA KOMUNISTIČNO MNOŽICO V POTSDAMU IN UBILA DVA KOMUNISTA. — WIRTH SE BO VRNIL V BERLIN, DA PREPREČI NESREČO.

Berlin, Nemčija, 28. avgusta. — Številni komunisti in radikalni socialisti so se zbrali danes v Potsdamu, v pričakovanju, da bodo monarhisti in reakcionarji vzporedno monarhistično demonstracijo kljub prepovedi, katero je izdala vlada. Policija je skušala preprečiti vsa zbiranja ljudi in pri tem so komunisti napadli nekega policista. Policija se je takoj poslužila orožja ter pričela streljati. — Dva komunisti sta bila ubita.

Ob času, ko je bila odpisana ta brzojavka, so se nahajali komunisti še vedno v posesti Lustgartena v Potsdamu ter so se vršila pogajanja med njimi in policijo.

Plamteče proklamacije so bile objavljene v listih Vorwaerts in Freiheit, ki sta organa večinskih in neodvisnih socialistov in ki pozivljata svoje pristaše, naj vprizore v sredo velikansko demonstracijo, to je na dan pogreba Matije Erzbergerja v Berlinu.

Ta demonstracija naj bi se vršila v prilog republikanski ustavi ter se vršila razen v Berlinu tudi vseh večjih krajih Nemčije.

List Freiheit zahteva v imenu neodvisnih socialistov, naj se brezobzirno zasleduje vse politične morilee, odpusti iz službe vse reakcionarne elemente v uradništvu, odsvolvi vse reakcionarne častnike, ki zavzemajo visoka mesta v Reichswehrju ter razveljavijo neodstavljenost sodnikov, ki so obdolžili politične pristanosti.

Poleg tega zahtevajo vse socialistične stranke poleg strokovnih uni, demokratov in krščanskih socialistov, da vse te stranke — skupno pozovejo vlado, naj vprizori energično akcijo proti sedanjim političnim metodam, katerih se poslužujejo proti-republikanske stranke.

Se predno so napredne stranke storile ta sklep, je vlada prepovedala takozvano Tannenbergskega proslavo, ki naj bi se vršila danes v Potsdamu in ki naj bi dala nadaljni povod za monarhistično demonstracijo.

Vse nemške liberalne in socialistične stranke vidijo v umoru Erzbergerja nadaljni korak v o njih napadih na nemško republiko ki prihajajo neprestano iz vrst reakcionarjev in reakcionarne časopise samo prinaša v svojih komentarjih glede umora prikrite napade na Erzbergerja in na vse, kar je storil, ne da bi imelo kako besedo obsodbe za zločin sam.

To stališče časopisja je natančen odsev tega, kar se vrši že dolgo časa tu. Odkar je sedanj kabinat sprejel ultimatum zaveznikov ter pristal v odškodninski zahtevi, so stranke desnice ali reakcionarne stranke neprestano napadale vlado ter se poslužile predlaganega novega obdačenja kot orožja, s katerim napadajo vlado.

Berlin, Nemčija, 28. avgusta. Predsednik Ebert bo predsedoval jutri kabinetni seji, ki se bo pečala s notranjim položajem v Nemčiji.

Kancelar Wirth je v nekem govoru v Frankfurtu izjavil, da — "stresa deželo strasten boj" in da morajo napeti napredne stran-

AMER. POMOČ ZA RUSIJO.

London, Anglija, 29. avgusta. Prva ekspedicijska ameriških pomožnih delavcev je dospela danes v Moskvo.

Iz Helsingforsa poročajo, da sta hotela grof Tolstoj in Maksim Gorki zapustiti Rusijo ter iti po Evropi prosit pomoči, toda sovrjetna vlada jima tega ni dovolila.

450 STRADALNIH ŠTRAJKARJEV.

Cork, Irsko, 29. avgusta. — V vladni kempi na Spike Islandu je zaprtih štiri sto petdeset pristašev irske republikanske stranke. Danes so obvestili vlado, naj jih jutri izpusti, če ne, da bodo začeli s stradalno stavko.

ke vse svoje sile, da zmagajo v tem boju.

— Jaz se moram takoj vrniti v Berlin, — je rekel kancelar, — ker moram gledati na to, da ne zadene dežele velikanska nesreča sprico zadnjih dogodkov, ki nas navdajajo z grozo.

Dva dijaka, ki sta bila aretirana na temelju domneve, da sta bila v zvezi z umorom Erzbergerja, sta bila izpuščena.

MADŽARI SO SE ZAČELI UPIRATI

Madžari so napadli avstr. čete, ki so bile poslone, da zasedejo mejno ozemlje.

Dunaj, Avstrija, 28. avgusta. — Avstrijsko orožništvo, ki je bilo odpisano, da se polasti zapadne Ogrske, s soglasno s določbo mirovne pogodbe, je zadelo na oborožen odpor od strani madžarskih čet. V bojih, ki so se pri tem vneli, je padlo več ljudi na obeh straneh. Avstriji so se morali na nekaterih točkah umakniti, nakar so bila poslana na dotična mesta ojačenja. Madžari so izjavili, da ne bodo izpraznili ozemlja ter s tem zavrgli mirovno pogodbo, podpisano v Trianonu.

Dunaj, Avstrija, 28. avgusta. — Ceremonije prenosa malega kosa ozemlja, znanega kot zapadna Ogrska, v roke avstrijske republike se bo vršila jutri, kot določeno v mirovnih pogodbah. Ta dežela bo od sedaj naprej znana kot Burgenland. Po prenosu bo vlada naprosila veslele, da sme vprizoriti ljudsko glasovanje da rešijo prebivalci sami obstojneje teritorialne spore.

Burgenland obsega približno — 1700 kvadratnih milj ter ima 350 000 prebivalcev. Prenos tega ozemlja je povzročil velikansko ogorčenje med Madžari, čeprav predstavlja le neznamenit drobec obširne avstro-ogrske monarhije. To ozemlje je neločljivo spojeno z imeni madžarskih magnatskih družin Esterhazyjev, Szechenyjev in Pallfyjev.

To ozemlje leži skoro neposredno pred vratmi Dunaja. Pred vojno je zakladalo glavno mesto z mlekom, sadjem, sočivjem, perutnino in jaci.

Ceni se, da bo Avstrija vsled pridobitve tega ozemlja lahko skrčila svoje letni import iz inozemstva za približno 20 000 ton žita, 25 000 ton krompirja ter 1500 ton mesa. Vrednost produktov tega ozemlja se ceni na sedem milijonov.

Potni listi.

Po največjih odredbi belgrajske vlade dobje Jugoslovani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica.

Navadne pismo ne zadostuje več. Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj píše županstvu ene občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo žele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake goričane listine.

Frank Saksor State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
42 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	\$7.00
in Canada	\$8.00
Za pol leta	\$4.00
Za četrt leta	\$2.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Doplet brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
42 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

INDIJA.

Zadnji čas prihajajo čudna poročila iz Indije, ki so posebno za Angleže jako vznemirljiva. Časopisje potiska te vesti med oglašne, kajti gibanje za svobodo, nimajo mesta na prvih straneh.

Težko je povedati, kaj se sedaj pravzaprav dogaja v Indiji. Kabel kontrolirajo Angleži, in kar pride, pride preko Rusije. Svet se je pa pod kapitalističnim sistemom naučil omalovaževati poročila, prihajajoča iz Rusije. Jasno je le to, da v celi Indiji vre in da je vodja narodnostnega gibanja mladi Ghandi, mistična osebnost, ki ima pri Indijcih velikanski upliv.

V Indiji se je začela borba na življenje in smrt z angleškim imperijalizmom.

Značilno je, da je Ghandi dosedaj izvojeval še vsak boj in se ni ožiral na posledice.

Pred kratkim se je vršil v Indiji narodni kongres. Tam so prišli Ghandijevi nazori do popolne veljave in sedaj vse kaže, da so začeli Indijci praktično izvajati zaključke tega kongresa.

Program kongresa je bil v vseh ozirih — socialnem, političnem in gospodarskem — popoln ter je ves naperjen proti Angliji.

Sklenjeno je bilo, naj noben Indijec ne pošilja svojih otrok v vladne šole, pač pa edino v narodna vzgojevališča.

Dijaki, ki so stari nad šestnajst let, naj takoj zapustijo vladne šole in univerze ter naj se popolnoma posvetijo narodni propagandni službi.

Advokati naj izstopijo iz službe ter naj bojkotirajo vladna sodišča.

Na mesto vladnih sodišč naj stopijo privatna, indijska razsodišča.

Nihče ne sme imeti nobenega angleškega naslova, noben Indijec naj ne opravlja kake častne vladne službe.

Noben Indijec naj ne kandidira v zakonodajo, nihče naj se ne poslužuje volilne pravice Z narodnim fondom naj se ustanovi indijska narodna služba, v kateri bo deset milijonov možkih in žensk. Zunanjo trgovino je treba bojkotirati ter podpirati domačo industrijo.

Kakorhitro bo izdano povelje, naj nihče ne plačuje več davkov.

In to povelje je bilo najbrže izdano v teh dneh.

Anglija bo morda še nekaj časa zakrivala resnični položaj v Indiji.

Ta zastor se pa mora slednjič pretrgati, kajti krvave revolucije noben zastor ne zakrije.

Šele tedaj se bo izkazalo, da Anglija ni velikan, ki bi lahko kluboval celemu svetu.

To je velikan na lončenih nogah, ki se je začel v zadnjem času resno majati.

Dopisi

Barberton, Ohio.
V naši naselbini se je ustanovil "Slovenski Dramatični Klub" 24. avgusta. Tako se počasi drami tu di naša naselbina iz svojega spajanja. Člani tega kluba se že učijo igrati, katero priredijo v bližnji prihodnosti. Napredek kluba pa je največ odvisen od celoga slovenskega naroda tu v Barbertonu, kateri mu lahko pomaga s tem, da v polnem številu obiskuje prireditve, katere se bodo prirejale. Ako se nam ta ideja vresniči, bo naš občan tudi zavezani jezike vsem tistim, kateri večkrat blagijo našo naselbino, očitajo ji, da smo najbolj zaspani in nezmožni kaj izvesti. V klub lahko pristopi vsak Slovenec ali Slovenka v našem mestu ali iz okolice, iz česar je razvidno, da bo klub na strogo nepristranski podlagi, oziroma da se ne bo mogel nad njim noben izpodtikati, češ, ta ali ona stranka ga prevladuje itd. Za vse informacije glede kluba naj se rojaki iz našega mesta obračajo na tajnika

A. Okoliš.
St. Joseph, Valley, Wash.
Mogoče mislite, da smo se spetli na solcu v tej suši, ki pri nas vlada že od maja meseca skoraj.

No, pa vendar je v tej vročini in suši prvi pridelek za farmerja izvanredno obrodil, namreč seno in ozimina, kajti pomlad je bila dokaj mokra, tako da je bilo za trave prav dobro. Jesenski pridelek bodo pač le bolj srednji, kjer se ne primakuje.

Da pa ne boste mislili, da se ne veselimo, vam povem, da smo imeli "basket party" v prostorih Jake Tomsha v soboto 13. avgusta zvečer. Veselica se je dokaj dobro obnesla kljub slabim delavskim razmeram. Prinesla je v cerkevno blagajno celih \$95. Hvala vsem, posebno pa Louisu Trampushu, ki je izvrstno igral valčke in polke. Dne 15. avgusta je bil pa piknik pri Jump off Lake, kjer se je tudi precej nabralo za cerkvene potrebe.

Veste kaj? Dne 17. avgusta smo imeli svatbo, kar je redka stvar v tej naselbini Slovenski mladenci g. Andrej Keršinar se je namreč oženil z dekletom, došlim iz stare domovine dne 21. julija, z Miko Orjač, doma iz Spodnjih Pernič pri Medvodah. Ona je tip slovenske korenine in pridnosti ter se pozna, da je delovna, na njenih močnih rokah. Ženitovanje se vršilo v prostorih Jake Tomsha,

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

Poročno dovoljenje sta dobila Joseph Košir, star 39 let, 5914 Prosser Ave., in Mary Grbee, 27 let. — Dne 27. avg. sta se poročila John Simončič in Fannie Jerse.

Zveza Jugoslovanskih Žen in Deklet v Clevelandu je odposlala na uredništvo "Slov. Naroda" v Ljubljano 35,715 avstrijskih kron za našega starega, pozabljenega pesnika Josipa Stritarja, ki živi v Aspangu na Nižjem Avstrijskem.

Naš rojak Mr. Victor Lisjak je tekom kratkega časa izdal že drugo pevsko skladbo. Naslov novega proizvoda je "Bleski valčki", ki je jako zanimivo glasbeno delo.

Grd slepar je Felix Seručnik, ki je imel nedavno navado, da je izkoriščal družine onih, pri katerih je pred kratkim kdo umrl. Seručnik je izvedel za ime umrlega in naslov ter poslal na njegovo ime po pošti mal zavojček, v katerem je bilo navadno nekoliko čaja. Iz spoštovanja pred umrlim so sorodniki umrlega navadno vselej sprejeli paket, za katerega je bilo treba plačati \$1.00. Na ta način je Seručnik v kratkem nasleparil 35 družin, dokler ga niso zalotili poštni inšpektorji.

Delavski položaj v Collinwoodu, v kolikor se tiče delavne New York Central železnice, se izboljšuje. Meseca marca ni bilo v teh delavnicah nikogar razen par uradnikov. Danes dela tam 700 delavcev. Normalno število zaposlenih v teh delavnicah je 1200.

Iz Steubenville, O., se poroča, da je začela poslovati Weirton Steel Company s 1200 delavci.

Joliet, Ill.
Mrs. Anna Babor, vdova za pok. Johna Babor, ki je pred dobrim letom odstopala v staro domovino na obisk, se je vrnila, ker se ji ameriško življenje mnogo bolj dopade, kakor ono v okolici Cronolija na Belokranjskem. Predno se je podala na pot, si je kupila nekoliko srebrnih kron, za katere je plačala po 16 papirnatih.

G. Math. Vrančič, 124 Woodward Ave., je prejel od vojnih oblasti naznanilo, da bo v bližnji bodočnosti dospel truplo njegovega sina Matije, ki je na francoskih poljih daroval svoje življenje za uspeh zvezdne zastave.

G. John Papić in soproga sta se odpeljala v nedeljo 21. avg. v bližnje mesto Aurora, kjer sta kumovala pri poroki omdanega rojaka g. Nikolaja Obermana z gđ. Ano Kostelee, ki je pred nekoliko tedni dospel iz Vidušić pri Metliki. Poroka se je vršila v irski cerkvi. Po poroki se je razvila lepa domača zabava na ženinem domu. Bilo srečno!

Rojak John Juršinič, 109 Indiana St., je bil odpeljan v bolnišnico sv. Jožefa 21. avg., ker je neudarno padel ter si zlomil nogo in zvinil roko, ko je razobešal vrh za sušenje perila.

Dne 24. avg. je umrl 12letni sin g. Martina Žugel, 810 N. Bluff St. Deček se je pred kratkim opakel s krompom, ko je mislil odmakniti pisikar, a je padel in razlil kromp po sebi. Opekline so bile tako hude, da so ga morali poslati v bolnišnico, kjer je po težkih mukah preminul. Pogreb se je vršil 25. avg. Vdeležili so se ga mnogi sorodniki, med njimi tudi g. Chas. Oklešan iz Chicago. Po pogrebu so se peljali v avtomobilu g. Jos. Klemenčiča Jos. Klemenčič ml., Martin Žugel in Chas. Oklešan po Chicago cesti. Ko je Klemenčič mislil zaviti na Ruby most, se je avtomobil nekaj poškodoval, da se ni dal kreniti, nakar je hipoma zdelnil v most s tako silo, da sta se strla oba zadnja kolesa in tudi vse drugo se je silno poškodovalo. Škodaje velika, a nevarno se ni.

Kjer je bilo dosti izvrstnih fantovcev in kranjskih potie ter vsega za prazne svatovske žolode. Za trudne noge pa je skrbel najboljši naš stari goodec Louis Trallpush, da ni bilo treba nobenemu sedeti brez potrebe. Vsak je lahko poškočil Hvala za postrežbo in godbo. Nevesti in ženinu pa želimo obilo veselih dni v zakonskem jarmu!

Dne 21. avgusta je bilo prvo obhajilo v naši cerkvi sv. Jožefa. Pristopilo je 11 deklet in 2 dečka k prvemu sv. obhajilu.

Drugi posebnosti pa ni. O prišli spet kaj. Pozdrav Pozdrav na vse Slovence in Slovenke širom širne Amerike.

Eden navzočih.

Willard, Wis.

Tukajšnja rojakinja Ana Rožič se nahaja v Eau Claire bolnišnici že od 6. avgusta. Operirana je bila na desnem ušesu. Upati je, da kmalu okreva in se vrne domov.

Calumet, Mich.
Dne 18. avgusta je umrla na porodu žena Johna Boriga Dete je umrlo že nekaj ur preje kot mati. Ona zapušta žalujočega soproga in dva otroka.

Flint, Mich.
Staršem M. F. Kump je umrlo treletno dete po kratki bolezn. Bridko je zadel starša ta izguba.

Ely, Minn.
Poročil se je v cerkvi sv. Antona Pad. Juraj Majnarič z Marijo Težak. Ženin je rodom Hrvat, nevesta pa iz metliške okolice.

Mrs. Barbara Barič, znana slov. babica, katere je bila pred enim mesecem težko poškodovana zunaj mesta od avtomobila, je na potu okrevanja.

Naši rojaki pretvarjajo svoje žalube v trgovine. Tako sta Mr.

Peter Zgaga**Peter Zgaga**

Združene države so sklenile mir z Nemčijo. Mir pa še ni potrjen. Odobriti ga bosta morala ameriški kongres in nemški državni zbor.

In ko bo vsa ta stvar končana, čaka Ameriko v mirovnem pogledu velika naioga:

Dve veliki vojni divjata na ameriškem kontinentu. V West Virginiji je borba med valpeti premogarskih baronov in premogarji; po južnih državah se zamoreci in bebeli bore med seboj.

To sta dva velika madeža na ameriški časti. To je črna, nepotrebnostna packa v zvezdnati zastavi.

Anglija je priženila dvojce otrok. In madeža Anglija je tako kot vse druge madeže. Pastorka Irska in Indija sta pa v zadnjih letih postala polnoletna. Možgani so se tem otrokom toliko razvili, da ni treba več madeži misliti zanje. Ločitev bo kratka in za madežo jako občutna.

Ženske imajo dober spomin. Leta in leta se spominjajo onega, česar nismo storili zanje.

Če joca možki, joca vsledtega, da si sree olajša. Ženska pa zato joca, da možkemu sree obteži.

Uspehi določajo možkemu prihodnost, ženski pa preteklost.

Prijateljstvo med dvema možkima je medsebojen sporazum. Prijateljstvo med dvema žensko, je medsebojen sporazum, naperjen proti tretji ženski.

Samo nekaj na svetu gre hitreje navzgor kot navzdol, in to so cene.

Učenjaki so izračunali, da je v človeškem telesu toliko ogljika, da bi se dalo napraviti iz njega 9360 svinčnikov.

No, sedaj pa veste, zakaj se vsaka šema loti pisanja.

Čudne so sedaj stvari, težki dnevi in noči.

Če je raj, če bil je kdaj, mora biti daleč zdaj.

Velika prosperiteta mesta New Yorka je razvidna iz dejstva, da je bilo zadnjih šest mesecev v New Yorku ukradenih 2500 avtomobilov.

Privlačna sila možkega obstoji v njegovih prednostih, privlačna sila ženske pa v njenih napakah.

V Združenih državah je dva milijona manj žensk kot pa možkih.

Kljub temu pa ni nikjer drugod toliko starih devic kot v Združenih državah.

Današnji svetovni položaj: Danes zjutraj sem vzel časopis v roke ter prečital na prvi strani sledeče debele naslove:

Nova nasilja v Belfastu. Griki v nevarnosti pri Brusi. Ustaja v zapadnem Maroku se širi. Erzberger je bil zrtev neke Ku Klux Klan organizacije. Nova svetovna katastrofa v desetih letih. 760 Indijcev razmesarjenih. Težki boji v zapadni Madžarski. Truplo comodora Maitlanda so našli. Spor z Japonsko zastran Yapa. Argentina plava v alkoholih. Policija je aretira nago plesalko.

Če to ni kulturna doba, potem nihče ne ve, kaj je.

Čan vihar z dežjem. Grmelo je in strele so udarjale, da je bilo groza. Nevitna je doletela rojaka Frank Ravnika, stanujočega na Raymbaulttown, ki je bil tačas oddaljen od mesta po svojih opravkih. Da se zaščiti pred neurjem, se je podal v bližnji Dryhouse štev. 10. Naenkrat je strela udarila v pročelje poslopja, v katerem se je rojak nahajal, ter ga ubila. Pokojni Ravnik je bil star 46 let. Tukaj zapušta ženo in četvero otrok. Pogreb se je vršil iz slovenske cerkve v Calumetu na pokolišče Lake View. Bodi mu lahka zemlja!

Flint, Mich.
Staršem M. F. Kump je umrlo treletno dete po kratki bolezn. Bridko je zadel starša ta izguba.

Ely, Minn.
Poročil se je v cerkvi sv. Antona Pad. Juraj Majnarič z Marijo Težak. Ženin je rodom Hrvat, nevesta pa iz metliške okolice.

Mrs. Barbara Barič, znana slov. babica, katere je bila pred enim mesecem težko poškodovana zunaj mesta od avtomobila, je na potu okrevanja.

Naši rojaki pretvarjajo svoje žalube v trgovine. Tako sta Mr.

Jugoslovanska**Katol. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor:
Predsednik: RUDOLF PURDAN, 938 N. 155th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS RALANT, Box 154, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BRADICH, Ely, Minn.
Blagajnik nepriznanih smrti: JOHN MOVERN, 224 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor:
Dr. JOE V. GRAHNE, 643 N. Ohio St., N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadglavni odbor:
MAX KERŠIČNIK, Box 574, Rock Springs, Wyo.
MOHAR MLADIČ, 2908 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠKABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Posredni odbor:
LEONARD SLARODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 178, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICE, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Skrbniški odbor:
VALENTIN PIRO, 619 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 538 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 494 E. Main Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAČO, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tikažoke se uradnih sadev kakor tudi denarne poljitarve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in boljših središč naj se pošiljajo na vrhovnega nadzornika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se sglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Gilbert, Minn.

Pred nekaj dnevi je dospel truplo rojaka Franka Indiharja iz Francije, da ga zakopljajo v domači zemlji. Indihar je bil ubit na francoski fronti v Argonah dne 27. septembra leta 1918, potem ko se je vdeležil več hudih bojev, v katerih se je vedno odlikoval. Ranji je bil rojen dne 12. septembra 1896 v Biwabik, Minn.

Nashwauk, Minn.

Josip Lubrovic je zapustil to naselbino v družbi večjega števila drugih Jugoslovancev, kateri so bili zaposleni v Hawkins rovu. Vsi so se podali v staro domovino. Po večini so se vsi izrazili, da se ne povrnejo več nazaj v Ameriko, ker so tukaj razmere od leta do leta slabše.

Rojak Peter Logan se je podal v Vera Cruz, Mexico, da se pridruži svojem bratu, kateri ima tam veliko obrt za prodajo zemljišč.

Peter Zagar, lastnik prodajalne z mehikani piščinami, je bil aretiran na obtožbo Petra Logana, ker je dovolil, da so mladoletni fanti igrali biljard v njegovem prostoru.

Serifi so aretirali Milana Rasčkoviča in Mihaela Vukoviča, ker sta kuhala žganje na farmi Vukoviča. Našli so tudi mali kotel in en galon žganja ter več sodov z raznim namočenim sadjem.

Hibbing, Minn.

Ker delo po večini počiva v tukajšnji okolici, se je odločilo več sto Jugoslovancev, da odidejo v staro domovino. Pred kratkim jih je zapustilo večje število in v nekaj tednih jih odpotuje blizu 100 a svojimi družinami. Večina se izraza, da nimajo nikakega upanja več na Ameriko. Vsaki dan prihajajo iz okolice novi potniki, kateri so na potu v domovino. Veliko jih je, kateri prodajajo svoje farme, nekateri so pa že prodali in odšli.

V tukajšnji katoliški cerkvi sta se poročila gđ. Sofija Mühlberg in rojak Jakob Petrič. Ženin je bil v Koblenzu na Nemškem kot rojak ameriške armade, kjer se je spoznal s svojo nevesto, katere mu je kmalo sledila v Združene države. Ker pa je bila ona luteranske vere, je bilo potrebno, da je prestopila v katoliško in se dala prekrstiti, predno se je zamogla poročiti po katoliškem obredu. Pri tej priliki se je zbrala v cerkvi svet družine velika množica ljudstva od vseh strani. Veliko mase je šel tal ta dan stari častiljivi duhov. ven Msgr. Ruh. Za botra nevesti sta bila g. Math. Kostanjšek in njegova soproga iz Virginija, Minn.

Ely, Minn.

Poročil se je v cerkvi sv. Antona Pad. Juraj Majnarič z Marijo Težak. Ženin je rodom Hrvat, nevesta pa iz metliške okolice.

Mrs. Barbara Barič, znana slov. babica, katere je bila pred enim mesecem težko poškodovana zunaj mesta od avtomobila, je na potu okrevanja.

Naši rojaki pretvarjajo svoje žalube v trgovine. Tako sta Mr.

ANGLIJA SEGA PO RUSKIH RUDNIKIH

Kamenev je objavil, da so pogeji glede rudniških koncesij dejanski završeni in da bodo kmalu objavljeni.

Moskva, Rusija, 28. avgusta. Sovjetska Rusija je dejanski završila pogoje, tikažoke se koncesij za Leslie iz Londona, soglasno s katerimi bi dobil slednji pravico obratovati obširne rudnike v Sibiriji s korporacijo, kateri načeljuje. To je objavil danes Leon Kamenev, načelnik ruske komisije glede lakote pri svoji razpravi glede ekonomskega položaja.

Izjavil je, da bodo dane nadaljne koncesije inomezem soglasno z novo politiko vlade, ki hoče privabiti v Rusijo inozemski kapital.

V odgovor na neko vprašanje, kako posluje nova določitev, da se pobira davke v denarju mesto v blagu, je odgovoril Kamenev, da so oblasti že pobrale 20 odstotkov davkov brez težave in da bo preostali davek v kratkem plačan. Kmetje plačujejo rajše v denarju kakor v blagu.

Jos. Skala in Mr. Erčul odprla trgovino grocerije in mesa. Mrs. Elizabeth Smrekar je začela trgovino z manufakturnim blagom.

Govori se, da bodo rudarske družbe s 1. sept. zopet mezdle nizale za 7%. Živiljske potrebščine so pa vedno enako drage, istotako tudi železnina.

Vodstvo Zenith rudnika Vermilion Mining Co. je zmanjšalo produkcijo v imenovanem rudniku s tem, da je odslavilo okrog 40 neženjenih delavcev. V bodoče bo delalo za nedolocen čas v rovu samo 140 mož. Družba pravi, da ima preveliko zalogo rude na rokah ter da je vsled tega primorana zmanjšati produkcijo rude.

V tukajšnji katoliški cerkvi sta se poročila gđ. Sofija Mühlberg in rojak Jakob Petrič. Ženin je bil v Koblenzu na Nemškem kot rojak ameriške armade, kjer se je spoznal s svojo nevesto, katere mu je kmalo sledila v Združene države. Ker pa je bila ona luteranske vere, je bilo potrebno, da je prestopila v katoliško in se dala prekrstiti, predno se je zamogla poročiti po katoliškem obredu. Pri tej priliki se je zbrala v cerkvi svet družine velika množica ljudstva od vseh strani. Veliko mase je šel tal ta dan stari častiljivi duhov. ven Msgr. Ruh. Za botra nevesti sta bila g. Math. Kostanjšek in njegova soproga iz Virginija, Minn.

Ely, Minn.
Poročil se je v cerkvi sv. Antona Pad. Juraj Majnarič z Marijo Težak. Ženin je rodom Hrvat, nevesta pa iz metliške okolice.

Mrs. Barbara Barič, znana slov. babica, katere je bila pred enim mesecem težko poškodovana zunaj mesta od avtomobila, je na potu okrevanja.

Naši rojaki pretvarjajo svoje žalube v trgovine. Tako sta Mr.

Flint, Mich.
Staršem M. F. Kump je umrlo treletno dete po kratki bolezn. Bridko je zadel starša ta izguba.

Ely, Minn.
Poročil se je v cerkvi sv. Antona Pad. Juraj Majnarič z Marijo Težak. Ženin je rodom Hrvat, nevesta pa iz metliške okolice.

Mrs. Barbara Barič, znana slov. babica, katere je bila pred enim mesecem težko poškodovana zunaj mesta od avtomobila, je na potu okrevanja.

Naši rojaki pretvarjajo svoje žalube v trgovine. Tako sta Mr.

Flint, Mich.
Staršem M. F. Kump je umrlo treletno dete po kratki bolezn. Bridko je zadel starša ta izguba.

Ely, Minn.
Poročil se je v cerkvi sv. Antona Pad. Juraj Majnarič z Marijo Težak. Ženin je rodom Hrvat, nevesta pa iz metliške okolice.

Mrs. Barbara Barič, znana slov. babica, katere je bila pred enim mesecem težko poškodovana zunaj mesta od avtomobila, je na potu okrevanja.

Naši rojaki pretvarjajo svoje žalube v trgovine. Tako sta Mr.

Flint, Mich.
Staršem M. F. Kump je umrlo treletno dete po kratki bolezn. Bridko je zadel starša ta izguba.

Ely, Minn.
Poročil se je v cerkvi sv. Ant

Italijanski načrti.

Iz časov nesvobode smo podedovali usodepolno napako. Deloma prisiljeni k politični pasivnosti, se je z dosego svobode nismo znali otresti, in tako plavamo danes v široki reki mrtvila.

Tako je mogoče, da vemo vsi, da je jadransko vprašanje za nas življenskega pomena. Ravno tako moramo i priznati, da danes zbog svoje pasivnosti ne vršimo onega smotnega dela, ki je predpogoj naše zmage ob Jadranu.

Naravnost katastrofalno pa je, da mi držimo roke križem, ko naš najnevarnejši nasprotnik sistematično, marljivo in brezobzirno uveljavlja svoje načrte.

Italijani vedo, da je naša končna zmaga ob Jadranu sigurna. — Sigurna nam je pa le, če se nam posreči vzdržati posestno stanje na Primorskem. Kot dobri politiki vedo, da je narod najsilnejši argument in da proti enotni narodni volji ne opravičijo ničesar niti nasilje niti pogodba in niti nobena druga stvar. In zato hočejo narodu odvzeti voljo odpora, zato so na delu, da ga italijenizirajo.

Da bo slo delo lažje od rok, so najprej pregnali iz zasedenega ozemlja vsi inteligenci. Ko so to dovršili, so zrušili vsa kulturna središča. In ko je bil tako dosežen glavni cilj, da je bila zlomljena kulturna organizacija našega življa, so nastopili fašisti, ki naj bi s — skrajnim nasiljem preplasil ves narod od narodnostnega boja. Priznati moramo, da se je vse to Italijanom tudi v veliki meri posrečilo.

S tem so ustvarili Italijani zdrave predpogoje za uspešno italijanizacijo v velikem, vendar pa so bili ves čas tako pametni, da so znali, da se 600.000 ljudi ne more poitalijenčiti na mah. Zato so si izdelali podroben načrt, ki ga dosledno izvajajo.

Kjer je narod najmanj kompetenten, tam je italijanizacija najbolj mogoča. Zato so se vrgli z vso silo na Istro. Vsa mesta nesrečne Istre so danes že laške trdnjave, ki širijo dobro italijanizacijo.

Za Istro pride tržaška okolica, ker Trst danes že ni skoro več dvojezično mesto. Po vseh večjih krajih tržaške okolice se ustvarjajo novi in delavni centri za fabriciranje renegatov, ki imajo v rastočem gospodarskem pomankanju silno oporo.

Na Goriškem in v Vipavski dolini je narod kompakten, in zato je italijansko delo sicer manj hrupno, ali prav nevarno učinkovito.

Gorica je italijansko trdnjava kot kdaj prej in v njeni okolici smo izgubili prvo občino — Podgoro. Tolmin, Postojna, Idrija postajajo vedno močnejše italijanske postojanke, ki so skoraj že izgubile svoj samoslovenski značaj.

Zasedeno ozemlje je tako pripravljeno za italijanizacijo, ki jo zruši naše skrajno živahno protidelo. Pripominjamo samo, da ne obstoji danes ves boj za Jadran v vprašanju luke Baroš, temveč v zmagi italijanizacije ali njenega poraza.

V toliko so danes italijanski načrti že izvedeni in v bistvu mora to priznati tudi najbolj zagrižen optimist. Priznati pa moramo tudi dalje, da brezpogojno izgubimo bitko za Jadran, če se ne otresemo mrtvila.

Konec mrtvila ne daje beseda, temveč samo dejanja. In ker delajo Italijani danes največ v Istri, moramo delati tudi mi največ v Istri. In ker hočejo ustvariti po Goriškem in v okolici Trsta ter Goriške renegatske gnezda, moramo postaviti tudi mi gadjia gnezda patriotov. To so naše svete dolžnosti pred domovino, in kdor ima voljo da izpolni zahteve domovine, ta ve svojo nalogo.

Ko jo pa prične tudi uveljavljati, tedaj smo prejeli prvi list z vena zmage.

Bodimo svobodni ljudje in razbijmo mrtvilo okoli sebe in — v sebi. Italijanski načrti naj nam pomagajo k temu, in zato smo jih razložili.

„Slovenski Narod“.

Moderni Siam.

Veliki indijski pesnik in učenjak Rabindranath Tagore, ki je v zadnjem času prepotoval Evropo ter s svojimi predavanji na evropskih univerzah vzbujal veliko pozornost, je zainteresiral stari svet za kulturno stanje vzhodnoazijskih narodov in držav.

Edina jugovzhodnoazijska država, ki si je ohranila svojo politično samostojnost, je Siam. Iz raznih potopisov nam je Siam znan kot pravilna dežela, krasnih palač in divnolepih templjev z bleščečimi fasadami. Manj znano pa je, da se je Siam razvil v moderno državo, ki sicer še nekoliko zaostaja za Japonsko, ki pa vendar zasluži v večji meri kakor doslej našo pozornost.

Že v drugi polovici prejšnjega stoletja se je Siam začel zanimati za razne panoge znanosti in tehnike. Sedanji kralj, Rama VI., je študiral na Angleskem in tudi njegovi bratje so se izobraževali v Evropi in Ameriki.

Solstvo je v Siamu danes razmeroma dobro razvito. Ljudske šole in gimnazije skrbijo za naobrazbo širokih ljudskih slojev. — Dne 2. marca 1917 je dobil Siam tudi svojo univerzo, kateri se pridružuje še tehniška visoka šola. Leta 1917 in 1918 je 127 Siamcev s pomočjo državnih stipendij v inozemstvu študiralo; 65 na Angleskem, drugi v Franciji, Italiji, na Japonskem in v Ameriki. Sinovi premožnih rodbin pa se z lastnimi sredstvi izobražujejo v inozemstvu. Siamske gimnazije imajo, kakor naše, osem letnikov s končnim zrelostnim izpitom. — Zrelostne izpite pa polagajo mladi Siamci le na gimnazijah glavnega mesta Bangkok. Leta 1819 se je 78 dijakov prijavilo za maturo, prestalo pa jih je izpit le 43, kar priča, da so študijski — predpisi precej strogi. V omenjenem šolskem letu je bilo v Siamu 143 gimnazij z 11.000 dijaki in 512 profesorji. Število šol, zlasti ljudskih, pa trajno narašča. Število analifabetov je razmeroma majhno. V zadnjih treh letih se je ustanovilo 32 novih gimnazij. Kadetška šola v Bangkoku šteje približno 700 goencev. Siamska univerza ima štiri fakultete: — medicinsko, juridično, tehniško in fakulteto splošne znanosti. —

Razen tega obstoje tri strokovne šole, n. pr. vojna akademija, poljedelska šola in umetno — obrtno mnogo Evropejcev v siamski državni službi, med njimi tudi štajerski rojak, Slovenec, inženjer Iverdo Lupša, v najnovejšem času pa se v državno službo sprejemajo le domačini.

Pred štiridesetimi leti je siamska država pristopila k svetovni poštini zvezi ter ima danes živahen poštini in brzjavni promet in tudi več brezžičnih postaj ter obsežno telefonsko omrežje. Kanali namakajo celo dolino, ki je ena najplodovitejših celega sveta. — Ob izlivu v morje so zgrajeni jezovi, ki zabranjujejo, da slana voda ne prodira v obdelano ozemlje. Vsakoletne poplave gnoje rodovitna tla, katera orjejo s parnimi in motornimi plugi.

Glavno mesto Bangkok, ki šteje 80.000 prebivalcev, ima električno razsvetlavo, ravno tako tudi druga večja mesta. Ceste in ulice so snažne. Številni avtomobili raznih sistemov posredujejo promet. Kralj Rama sam ima nad 40 prvotrstnih avtomobilov. — V bližini univerze se nahaja veliko dirkališče, kjer se vrše dirke za domače in tuje konje. V številnih kanalih je živahen promet s čolni. V glavnem mestu samem je nad 60.000 čolnov. Med posameznimi deli mesta je urejena redna prometna zveza s parniki in motornimi čolni. Poseben klub prireja letno več velikih regat. Nogomet in tenis se skrbno gojita.

V Siamu obstoji splošna brambna dolžnost. Armada je dobro opremljena in oborožena. Že pred svetovno vojno je imela poseben letalski oddelek. Že leta 1906 je bilo v Bangkoku pet kino-gledališč. V glavnem mestu izhaja sedaj pet dnevnikov. Čedno uniformirana straža po svropskem vzoru skrbi po mestih za javni red, po deželi pa je organizirana žandarmerija. Bangkok ima tudi moderno klavnico, veliko tovarno za proizvodnjo ledu, ki je za konzerviranje živil in jedil v onih vročih krajih neobhodno potrebno. V velikih javnih bolnicah so deloma nanešeni tudi evropski in ameriški zdravstvi.

Četudi je Siam izrazito agrarna država, se vendar pojavljajo v novejšem času tudi moderna industrijska podjetja. Za pospeševanje stavbne delavnosti se je ustanovila v Bangkoku velika cementna tovarna, številne oprekarne ter parni mlini in žage. — Glavno mesto je obenem tudi najvažnejše trgovinsko pristanišče z živahnim prometom. Posebnemu vladnemu oddelku je izročena zaščita ogromnih gozdov v državi in skrb za primerno pogozdovanje.

V tem kratkem očrtu seveda ne podajamo izčrpnih slik samskih razmer. Hoteli smo namreč čitateljem le v glavnih potezah očrtati razvoj te vzhodnoazijske dežele, ki z orjaškimi koraki stopa v vrsto kulturnih držav.

Slika nam kaže, kako se je silen zrakoplov ZR-2 prelomil na dvoje. — Pri tej priliki je izgubilo enainštirideset mornarjev življenje.

Iz Slovenije.

Železni zvonovi.

Po vojni so gotovi spekulanti zapeljali naše lahkoverno ljudstvo, da so tu in tam naročili železne zvonove. Ker pa je naš kmet vnet pač za lepo ubramo zvonjenje, železni pa prav nič ne doné, se sedaj vas za vasio jezi na tiste, ki so jih spravili ob tisočake. In zato bodo zdaj ti železni „zvonci“ iz marsikaterega zvonika potovali nazaj v tovarno, bronaste zvonove pa bodo morali znova nakupiti za drag denar.

Kranjska mestna hiša.

Iz Kranja poročajo: Na zadnji občinski seji sta bila izvoljena ministri predsednik Nikola Pašić in predsednik konstituantne dr. Ivan Ribar v priznanje zasluge za sprejetje ustave za častna meščana. Pri isti občinski seji se je odobrila nakup Ogrinčeve hiše za mestno občino za kupno ceno 700.000 kron. Ta hiša se je kupila v tovarni, da si preskrbi mesto primeren dom, ker sedanji „kranjski rotovž“ ne odgovarja v nobenem oziru zahtevam časa. Novo kupljena hiša je gotovo ena najbolj ohranjenih starih palač, ki so jih v 17. stoletju postavili lastniki zidarski mojstri našim patrijskim družinam. Zidana je v pozni laški renesanci ter je upati, da se bo vsaj prvo nadstropje že s primerno malino stroški zalo v kratkem času v prvotni obliki restavrirati. Prvo nadstropje je namreč v prvotni obliki popolnoma ohranjeno; posebno lepa je velika renesančna dvorana, ki je namenjena za mestno posvetovalnico. Ima dva krasna portala iz leta 1637, katerih slike se nahajajo tudi v znani Greifevi zbirki. Zelo lep je leseni strop v tej dvorani. Kadar bodo restavracijske dela izvršena, bo kranjska mestna dvorana brez dvoma ena najlepših mestnih posvetovalnic v Jugoslaviji. V novi mestni palači se namerava ustanoviti tudi lokalni muzej.

Obsojen mesar.

Mariborski mesar Franc Uršič je gual živino iz Limbuša proti Mariboru. Med potjo ga sreča obožnik, ki je od vajencea — ker je ta šel z živino naprej — zahteval potne liste. Vajencea jih je brez ugovora pokazal. Ko pa je nato prišel Uršič do orožnika, ga je ozmerno, češ, mar bi šli raje v Gašče lo-

dustrijska podjetja. Za pospeševanje stavbne delavnosti se je ustanovila v Bangkoku velika cementna tovarna, številne oprekarne ter parni mlini in žage. — Glavno mesto je obenem tudi najvažnejše trgovinsko pristanišče z živahnim prometom. Posebnemu vladnemu oddelku je izročena zaščita ogromnih gozdov v državi in skrb za primerno pogozdovanje.

V tem kratkem očrtu seveda ne podajamo izčrpnih slik samskih razmer. Hoteli smo namreč čitateljem le v glavnih potezah očrtati razvoj te vzhodnoazijske dežele, ki z orjaškimi koraki stopa v vrsto kulturnih držav.

Buharin se približuje Leninu.

Leninovi kompromisni politiki sta v začetku najostreje nasprotovala Trocki in Buharin. Sedaj pa javljajo, da je vzbudil Buharinov govor, ob zaključku sindikalnega kongresa v Moskvi, veliko iznenadenje, ker je Buharin rekel: — Dokler kriza v centralni Evropi ne razruši kapitalističnega režima, se bomo še nadalje nahajali pred tem historičnim dejstvom, da bomo imeli velike težave na poti k obnovitvi naše dežele. Odrtrgani od proletarijata — centralne Evrope, smo prisiljeni, da našo socialno revolucijo vodimo pod pritiskom buržoaznega sveta. V tem je naša največja ovira. Turi ruska revolucija bo morala iti po stranpoti, ker pač moramo dobro umeti razmere okoli nas. — Te besede Buharina tolmačijo kot znak, da se Buharin približuje Leninu.

Ljubljani počila žila na desni nogi. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Nesreča pri kopanju.

Rodbino veleposestnika Antona Globočnika v Železnikih je zadela huda nesreča. Prvorojeni sin Antje je med kopanjem v Sori pod jezo elektrarne na Česnici utonil. Dobil je VI. razred ljubljanske realke, prihljubljen pri svojih profesorjih in zvest tovariš svojih šolcev. Z roditelji sočustvujejo vsi, ki so poznali mladeniča.

Umrli je

Kranjski stavbni nadsvetnik g. Bloudek po dolgi mučni pljučni bolezni. Pokojnik je bil eden onih Čehov, ki so v Sloveniji našli novo domovino ter se povsem vzljeli med Slovenci.

Govorica o koleri v Zgornji Šiški.

Marijo Čebulovo in njene tri hčerke so prepeljali z rešilnim vozom v posebni oddelk deželne bolnišnice in uveli strogo zdravniško preiskavo. Ta je dožejala, da ne gre za slučaj kolere, kakor se je prvotno mislilo, ampak da so imenovane osebe za akutno desenterijo ali grižo. Ta slučaj se ni pojavil od lanske pomladi.

Nesreča na železnici.

Gorenjski vlak na progi Vižmarje-Medno je povozil nekega moškega. Ponesrečenec so pozneje agnosirali kot Franca Erjavca iz Ljubljane, ki se je vračal z veselice v Medvodah. Ponesrečenec je zapustil dvovo in petletnega sinčka. Pogreb se je vršil v St. Vidu.

Na cesti se je onesvestila

63letna, v mariborski mestni ubožnici stanujoča Helena Klobasa. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Z vrelo juho se je polila

natakarica Albina Golčman v gostilni Pavlič v Mariboru. Zadelo je s posodo vrele juhe v nekega gosta in je dobila pri tem močne opekline na levi roki.

Pokojujine materam.

Dopuščati, da živi dete oddaljeno od matere in s tem pogreša ono oskrbo, ki jo edino dobra mati more nuditi, in to le radi siromaštva, se protivi vsakemu zdravemu načelu javne ekonomije. To uvaževanje je uveljavilo sistem penzij za matere.

Leta 1911 je država Illinois kot prva v Združenih državah osvojila zakon glede pokojnine ali — podpore materam. Danes ima že 40 držav slične postavbe.

Izvršenje Illinoiskega zakona od 1. 1911 je bilo v rokah omladinskih sodnij v vsej državi, in sodnija je imela obširno pravo diskrecije. Leta 1913 je bil zakon radikalno izpremenjen in avtoriteta sodnij znatno omejena. Od tedaj so bile uvedene druge namenske izpremembe.

Tekom prvega leta po vzakonsenju v Illinois je do 16 okrajev razen Cook County vptrebilo ta zakon, dočim je konec leta — 1920 bilo le od 120 12, ki niso še tega zakona praktično proizvajale. Konec prvega leta originalnega zakona je bilo 327 družin na pokojninski listi na omladinskih sodnijah v Cook okraju pri čemur je skupna pokojnina znašala \$7.000 na mesec; v novembru 1911 pa je bilo 851 družin na listi, ki niso dobivale več kot štirikrat toliko kot leta 1912.

V poročilu, nedavno izdanem po Children's Bureau, Department of Labor, je natančno popisana način proizvodnje tega zakona v Cook okraju, ki je na čelu glede skupne svote pokojnine. — pripomožnih držtev s tem, da preiskuje stanje oseb predno podeli podporo, in tudi v tem, da nadzira dotično družino tudi po rešitvi prošnje in podeljenju pokojnine. Pomoč se daje na tak način da se ohrani podporovaneu njegovo samoljubje in se razvije zmisel kooperacije med podpirano materjo in nadzornim uradnikom.

Poročilo priporoča izpolnjevanje pokojniškega zakona za matere, ker, ako se ta sistem povsod pravilno organizira in proizvede, bi mogel biti začetek novega načina državne podpore brez poniževalnega značaja starega sistema dobroteljskih ustanov.

Oblak se je utrgal

nad postajo Zapotočje pri Zenici. Bil je strašen naliv s točo. Vsa železniška postaja je bila pod vodo. Setve v okolici so uničene.

GROZDJE JE DOZORELO in pričeli smo ga razpošiljati.

Imamo na izbero vsake vrste in ga ne prodamo manj kot celo karo. Po raznih naseblinah imamo svoje zastopnike in kjer se nismo zastopani želimo pa stopiti v zvezo s zanesljivo osebo.

Postrežba točna in zanesljiva. Cene najnižje.

Pišite še danes za vsa tozadevna pojasnila na:

W. L. PREDOVICH & COMPANY
224 California Fruit Building Sacramento, Cal.

PRISRČEN smeh je najboljšje zdravilo sveta.

Če ste otožni, zamišljeni — se prav na široko zasmejte — pa boste takoj ozdravljili.

Knjiga Peter Zgaga vam povzroči smeh, kadarkoli pogledate vanjo.

Ena knjižica za 50 centov vam bo trajala za vedno.

Izrežite ta kupon prilepite petdeset centov v znamkah ter ga pošljite:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York.

Cenjeni: Za priloženih petdeset centov v znamkah mi pošljite knjigo: "Peter Zgaga."

Ime

Naslov

Država

ADVERTISEMENTS.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Na tisoče žena,

ki so slabe, nerazvorne, izdelane in trpe vsled neregularne periode, dobe pomoč, ko vzamejo

SEVERA'S REGULATOR

(Sever's Regulator). Ta regulatori moč, premaguje bolečine in regulira ženske funkcije. Zadoščen je vsa ženska stidljivost.

Cena \$1.25.

Dobite ga pri svojem lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Z okna je padla

13letna učenka mariborske meščanske šole Terezija Ratej, doma iz Pekar St. 59, ter si pri tem izpahnila desno roko. Dobila je tudi notranje poškodbe.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pri odhodu v staro domovino pozdravim vsem Slovence in Slovenke v Clevelandu in Collinwoodu, posebno pa bratrance Fr. Jakuša in sestrično Mary Črnigoj ter se njima prisrečno zahvaljujem za vse, kakor tudi onim, ki so me spremlili na kolodvor. Na veselo svidenje v Jugoslaviji! Obenem se zahvaljujem trdku Frank Sakser State Bank za dobro postrežbo ter jo vsem rojakom priporočam. — Jos. Jakuš.

Pred odhodom v staro domovino pozdravim vse prijatelje v Ely, Minn., posebno pa družine Škraba, Janežič, Železnikar Skulj in sestro Ivanka Četar v West Allis, Minn. Zahvalim se tudi onim, ki so me spremlili na kolodvor. — Frank Piskur, Jerry Skulj.

ADVERTISEMENTS.

Pozor žejnim!

Prejeli smo domovinski NON ALKOHOLIC EXTRACT za vino. 1 funt naredi 50 galon vina. 1 funt stane — \$8.00. Imamo domače trave. Pišite po cenik.

"DALMATIA"

24 — 10th St., West New York, N. J.

